

(Rozh. ze dne 8. dubna 1919, R. I 137/19.)

Proti žalobě, podané u okresního soudu ve Veselí n. L. a opírající příslušnost tohoto soudu o § 49 č. 5 j. n., vznesl žalovaný námitku nepřislušnosti, tvrdě, že příslušným jest krajský soud v Táboře. Žalobkyně navrhly na to, by žaloba pro případ, že by námitce nepřislušnosti bylo vyhověno, postoupena byla krajskému soudu v Táboře. První soud odmítl žalobu pro svou nepřislušnost, jelikož zde nejde o poměr nájemní, nevyhověl však návrhu žalobkyň, by žaloba postoupena byla podle § 261 odst. 6 c. ř. s. krajskému soudu v Táboře, ježto řízení u krajského soudu je zcela jiné nežli u soudu okresního a krajský soud nemůže pokračovati v jednání s použitím jednacího protokolu v prvním jednání sepsaného. — Rekursní soud (krajský soud v Táboře) nevyhověl rekursu, pokud bylo námitce nepřislušnosti soudu vyhověno, ze správných důvodů v odpor vzatého usnesení, jinak mu však vyhověl a vyřkl, že se žaloba postupuje krajskému soudu v Táboře, ježto soud návrhu na postoupení žaloby podle § 261 odst. 6 c. ř. s. vyhověti musí, jestliže nepovažuje soud, kterému žaloba má býti postoupena, za očividně nepřislušný, čemuž ohledně krajského soudu v Táboře tak není, a jiné podmínky tu není a zejména nebylo stanoveno, že způsob řízení u soudu toho musí býti stejný jako u soudu dříve dovolaného, jak soud první mylně za to pokládá. Zároveň uznal žalovaného povinným, aby dle §§ 41 a 50 c. ř. s. nahradil žalobkyním náklady rekursu.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs žalovaného jako nepřipustný.

Důvody:

Rekursní soud tím, že, vyhověv rekursu žalujících, postoupil žalobu krajskému soudu v Táboře a že zamítl rekurs jejich, pokud si bylo stěžováno do vyhovění námitce nepřislušnosti soudu, a tím s konečnou platností prohlásil okresní soud ve Veselí n. L. nepřislušným, spojil postoupení žaloby krajskému soudu v Táboře s usnesením svým o nepřislušnosti okresního soudu ve Veselí n. L. Proti takovému usnesení se však dle § 261 odst. 6 c. ř. s. kromě rozhodnutí o nákladech sporu o příslušnost žádný opravný prostředek nepřipouští. Jest tedy dovolací rekurs žalovaného do postoupení žaloby krajskému soudu v Táboře nepřipustným, na čemž ničeho nemění okolnost ta, že postoupení nevyslovil první soud, nýbrž teprv soud rekursní, poněvadž v té příčině zákon nerozlišuje mezi soudy první a druhé stolice. Dovolací rekurs do odsouzení k náhradě útrat rekursu jeví se býti nepřipustným přes to, že § 261 odst. 6 c. ř. s. opravný prostředek proti rozhodnutí o útratách sporu o příslušnost nevyklučuje, poněvadž nepřipustnost ta vysvítá z jiného zákonného ustanovení, a to z § 528 c. ř. s., podle něhož jsou rekursy proti rozhodnutím soudu druhé stolice v otázce útrat nepřipustny.

Čís. 126.

Soukromník jako schovatel není po zákonu povinen, by věc v uschování vzatou dal proti škodě pojistiti.

(Rozh. ze dne 8. dubna 1919, Rv I 143/19.

Žalobcův nezletilý syn dal si počátkem května 1918 u žalovaného, jenž jest obuvníkem, do uschování pár jezdeckých bot v ceně 250 K. Koncem května téhož roku vloupali se v noci neznámí pachatelé do uzamčeného obuvníkovy krámu a odcizili tam mimo jiné i řečené jezdecké boty. Nezletilcův otec žaloval obuvníka na zaplacení 250 K. — Prvá stolice (okresní soud v Teplicích) žalobě vyhověla, ježto žalovaný nedokázal, že by jen pro pouhou náhodu nebyl s to, boty vrátiti. Odvolací soud (krajský soud v Litoměřicích) žalobu zamítl, poukávajíc k tomu, že žalobce opírá žalobní nárok jen o to, že žalovaný nedal se pojistiti proti krádeži a vloupání, žalovaný však ani po zákonu ani dle smlouvy nebyl zavázán, by jezdecké boty žalobcova syna dal pojistiti. Nejvyšší soud žalobcovu dovolání nevyhověl.

Důvody:

Žalobce opřel svoji žalobu pouze o ten důvod, že žalovaný, u kterého si dal syn žalobcův pár jezdeckých bot do uschování, jež byly v noci na 22. května 1918 krádeží vloupáním z uzamčených místností žalovaného odcizeny, nedal se pojistiti proti vloupání a krádeži a že je následkem toho práv ze škody opominutím tím vzešlé. Při zkoumání oprávněnosti náhradního nároku žalobcova dlužno se proto obmeziti jen na tento důvod žalobní. Že by žalovaný býval převzal smluvně závazek ku pojištění, žalobce ani netvrdil. Je tedy otázka, zda povinnost takováto nedá se dovoditi snad z ustanovení zákona o smlouvě uschovací, o kterou v dalším případě jde. Příslušné předpisy zákona (§ 957 a násl. zák. obč.) neobsahují však žádného pozitivního ustanovení v této příčině a není tu ani jinakých předpisů zákonných, z kterých závazek takový by vyplýval. Že zejména nelze na příklad použití na živnost žalovaným provozovanou dotyčných zvláštních předpisů, jež platí pro skladiště, netřeba šířeji rozváděti. Zákon stanoví v § 964 zák. obč. zcela povšechně, že schovatel ručí pouze za škodu vzešlou z opomenutí povinné péče, nikoli však za náhodu a to ani tenkrát ne, kdyby svěřenou, třeba cennější věc, mohl zachrániti obětováním své vlastní věci. Míru povinné péče, již schovatel vynaložiti má, dlužno posuzovati s hlediska § 1297 zák. obč. A tu ze zásady v tomto § vyslovené plyne, že každá škoda, kterou lze zameziti jen námahou, která přesahuje hranici v tomto ustanovení vytčenou, považovati dlužno za náhodu ve smyslu §§ 964 a 1311 zák. obč., za kterou žalovaný nemá již ručiti. Byl by proto nárok žalobní odůvodněn jen tenkrát, kdyby, čemuž však v daném případě tak není, bylo bývalo žalobcem tvrzeno a soudem zjištěno, že žalovaný nevynaložil při uschování jízdeckých bot takový stupeň pílě a pozornosti, který při obyčejných schopnostech lze vynaložiti. Žalobce však v první stolici ani netvrdil, že by byl žalovaný při uschování bot nepostupoval s patřičnou péčí, nebo že by měl snad účast na krádeži (§ 1313 ob. z. obč.), nýbrž opíral, jak již řečeno, svůj nárok pouze o to, že žalovaný nedal se pojistiti proti vloupání a krádeži. Z toho pak, že žalovaný nedal se pojistiti, nedá se také ručení žalovaného ve smyslu § 1297 resp. § 964 ob. zák. obč. dovoditi, jak správně prokázal již soud odvolací, zvláště když scho-

vatel dle § 964 ob. zák. obč. neručí za škodu vzešlou náhodou ani tenkrát, kdyby svěřenou, třeba cennější věc mohl zachrániti obětováním věci vlastní.

Čís. 127.

Rozvedený manžel se pohlavním stykem s osobou třetí nedopouští cizoložství.

Cizoložství vylučující dle § 543 obč. zák. dědické právo z poslední vůle musí být doznáno neb dokázáno před smrtí zůstavitelovou.

(Rozh. ze dne 8. dubna 1919, Rv I 164/19.)

C. byl třikrát ženat. S první manželkou, dne 14. dubna 1879 zemřelou, měl dvě děti, nynížší to žalobce. Druhé, dne 26. srpna 1879 uzavřené manželství zůstalo bezdětné a bylo dne 2. února 1881 soudně dobrovolně rozvedeno. Po tomto rozvodu vzal C. k sobě za hospodyně nynížší žalovanou a měl s ní šest dětí, z nichž čtyři zemřeli. Když druhá manželka dne 8. února 1908 zemřela, uzavřel měsíc na to s nynížší žalovanou sňatek a legitimoval dvě na živu jsoucí děti per subsequens matrimonium. Dne 20. února 1918 C. zemřel, zanechav poslední vůli ze dne 27. června 1917, kterou jmenoval nynížší svou manželku jedinou dědičkou celého svého jmění a uložil jí, by každému ze čtyř dětí vyplatila otcovský podíl po 600 K. Děti z prvního manželství C-ova žalovaly, poukázány byvše na pořad práva, ustanovenou dědičku o uznání, že jest pro nezpůsobilost k dědictví dle § 543 obč. zák. z práva dědického na základě poslední vůle vyloučena a že tudíž jest tato poslední vůle co do jmenování žalované dědičkou neplatna, ježto za živobytí druhé manželky zůstavitelovy s ním žila v konkubirátě, za tu dobu porodila šest dětí a že to dne 21. května 1918 před pozůstalostním soudem doznala. — Soud první stolice (krajský soud v Mostě) uznal podle žalobního žádání. Důvody: Na základě veřejných listin, oddacího listu a listů křestních, jest zjištěno, že žalovaná porodila děti v době, kdy rozvedená druhá manželka C-ova byla ještě na živu, a že tyto děti, pokud nezemřely, byly při sňatku C-ově se žalovanou dne 3. března 1908 jakožto C-em zplozené per subsequens matrimonium legitimovány. Tyto děti byly tedy skutečně v cizoložství zplozeny i jsou C-ova žalovaná z tohoto cizoložství veřejnými listinami podle § 292 c. ř. s. usvědčeny, jelikož oba před příslušným úřadem uznali, že jsou obě děti zůstavitelem zplozeny, a zejména C to výslovně uznati a také navrhnouti musil, aby do křestní matriky bylo zapsáno, že děti jsou per subsequens matrimonium legitimovány. Tato zjištění stačí, by se mělo dle § 543 obč. zák. za prokázáno, že zůstavitel a žalovaná spáchali cizoložství. K tomu přistupuje, že žalovaná před soudem pozůstalost po C-ovi projednávajícím doznala, že druhá manželka C-ova, jak ví, dne 8. února 1918 zemřela a že ona na to v březnu se zůstavitelem uzavřela sňatek, a že, byvši v tomto sporu informativně vyslechnuta, udala, že asi v r. 1890 po narození jedné dcery zůstavitele vyžadovala, by si ji vzal za manželku, že on ji však odvětil, že nemůže tak učiniti, je rozveden, že tedy žalovaná alespoň v r. 1890 věděla, že zůstavitel s ní cizoloží, a že přes to za dalšího spolužití se žalovaným tč-